

ज्ञानगंगा घरोघरी

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
नाशिक — ४२२२२२

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र

(C132) सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम
Certificate Programme for Security Guard

शिक्षणक्रम माहितीपुस्तिका

शैक्षणिक वर्ष: 2021-2022

अनुक्रमणिका

१. केंद्राचा परिचय	३
२. शिक्षणक्रमाविषयी.....	४
२.१ शिक्षणक्रमाची गरज	
२.२ शिक्षणक्रमाची उद्दिष्टे	
२.३ शिक्षणक्रमाची संरचना	
२.४ अध्ययन पद्धती	
२.५ कालावधी	
२.६ माध्यम	
२.७ श्रेयांक	
३. सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C132)	६
३.१ अभ्यासक्रम	
३.२ प्रवेश पात्रता	
३.३ शिक्षणक्रम शुल्क	
३.४ मूल्यमापन प्रक्रिया	
४. नोंदणी प्रक्रिया	९
५. संपर्कसत्र आराखडा	१०
६. अभ्यासकेंद्रे	११
६. विभागीय केंद्रे	१३
७. विशेष सूचना / संपर्कासाठी	१४

१. विद्यापीठाचा परिचय

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाची स्थापना शासनाच्या २० व्या कलमान्वे १ जुलै १९८९ साली करण्यात आली.

सामान्य माणसापर्यंत उच्च, तंत्र आणि व्यवसायिक शिक्षण पोहचविणे. त्यासाठी दूरशिक्षण आणि अत्याधुनिक संज्ञापन तंत्रज्ञानाचा वापर करून नवनवीन उपक्रमांद्वारे जास्तीत जास्त लोकांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणणे व विद्यापीठला लोक विद्यापीठाचा दर्जा प्राप्त करून देणे, असा आहे. या विद्यापीठाचे ब्रीदवाक्य 'ज्ञानगंगा घरोघरी' आहे.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे कार्यक्षेत्र संपूर्ण महाराष्ट्र राज्य असून या विद्यापीठाची ८ विभागीय केंद्रे अमरावती, औरंगाबाद, मुंबई, नागपूर, नाशिक, पुणे, कोल्हापूर, आणि नांदेड या ठिकाणी कार्यरत आहे. या विद्यापीठाची २००० पेक्षा जास्त अभ्यासकेंद्रे असून दरवर्षी साधारणपणे ६.५० लाख विद्यार्थी मुक्त विद्यापीठाचा फायदा घेत आहे. या विद्यापीठाने सेनादल, पोलीस, बंदिवान, घर कामगार, दिव्यांग, सफाई कामगार, औद्योगिक कामगार, सुरक्षा रक्षकांसाठी विशेष उपक्रम राबवित आहे,

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचा जगातील मेगा युनिवर्सच्या यादीत समावेश असून या विद्यापीठाला असोशिएशन ऑफ कॉमनवेल्थ युनिवर्सिटी या संस्थेकडून सन २०१९ मध्ये क्वालिटी ऑफ लाईफ हे प्रतिष्ठेचे पारितोषिक प्राप्त झाले आहे. तसेच २००२ मध्ये ॲवार्ड ऑफ एक्सलन्स डिस्टन्स लर्निंग एक्सपिरिअन्स हे पारितोषिक कॉमनवेल्थ ऑफ लर्निंग कॅन्डा या संस्थेतर्फे देण्यात आलेला आहे.

१.१ केंद्राचा परिचय

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राची स्थापना व्यवस्थापन मंडळाच्या ठरावानुसार डिसेंबर २०१० मध्ये करण्यात आली. शिक्षणापासून वंचित विशेष लक्ष्यगटांसाठी सामान्य, तांत्रिक, व्यावसायिक आणि रोजगार भिमुख शिक्षणक्रम उपलब्ध करून देणे तसेच विशेष लक्ष्यगटांकडे आत्मसात असलेली कौशल्ये तपासून प्रमाणित करून certify करणे. या उद्देशाने सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राची स्थापना करण्यात आली.

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राने रस्ते परिवहन व सुरक्षा प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, ग्राम रोजगार सेवक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, मधुमक्षिकापालन कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम असे व्यवसाय व रोजगारभिमुख शिक्षणक्रम विकसित केलेले आहे.

२. शिक्षणक्रमाविषयी

या अभ्यासक्रमाच्या माध्यमातून सर्वसाधारण मुलांना व सैन्यात भरती होण्यासाठी तयारी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना याद्वारे माहिती मिळते. सुरक्षा क्षेत्रात कार्यरत असणाऱ्या लोकांना प्रत्यक्ष सुरक्षा व्यवस्थेची माहिती दिली जाते.

२.१. शिक्षणक्रमाची गरज

- मानवी जीवनात गुन्हेगारीचे वाढते प्रमाण लक्षात घेऊन प्रत्येक जण स्वतःच्या जीविताची व मालमत्तेची सुरक्षा याबद्दल जागृत आहे.
- उद्योग क्षेत्रात चोऱ्यांच्या प्रमाणात वाढ होत आहे. उद्योगधंद्यामध्ये चोरी बरोबरच फसवेगिरी अनधिकृत प्रवेश गुंडगिरी व तत्सम गुन्हे वाढत आहे. त्यामुळे अशा ठिकाणी प्रशिक्षित सुरक्षा रक्षकांची आवश्यकता आहे.
- आज विविध कारखाने, दवाखाने, बँक इत्यादी ठिकाणी प्रशिक्षित सुरक्षा रक्षक ही मागणी वाढत आहे. मागणी लक्षात घेऊन तसा शिक्षणक्रम उपलब्ध करून देण्याबाबतची मागणी
- स्व- प्रशिक्षण, स्वरक्षण याचे ज्ञान नियमित महाविद्यालयात मिळत नाही. स्व- प्रशिक्षण, स्वरक्षण याचेही ज्ञान व्हावे यासाठी अशा शिक्षणक्रमाची गरज याद्वारे भागविणे.
- उद्योग समूह मग तो कोणताही स्वरूपाचा असो लहान असो वा मोठा असो तो राष्ट्राच्या उभारणीत प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्षपणे हातभार लावीत असतो. त्याचे कोणत्याही प्रकारे होणारे नुकसान म्हणजे पर्यायाने राष्ट्राचे नुकसान होय ते टाळणे आवश्यक आहे. म्हणून सदर अभ्यासक्रमाची गरज आहे

२.२ शिक्षणक्रमाची सर्वसाधारण उद्दिष्टे

- सुरक्षा विषयीच्या व्यवस्थापनात सुरक्षा रक्षक यास परिपूर्ण ज्ञानामुळे त्यांच्या कामाचा दर्जा सुधारून त्यांची कार्यकुशलता वाढण्यास मदत होणार आहे.
- आपल्याला समर्थपणे सामोरे जाण्याची मनोवृत्ती घडविणे आवश्यक आहे. तसेच युद्धकाळात मानवी संरक्षणाचा विचार करून त्यांना प्रशिक्षणाची गरज आहे. या अभ्यासक्रमाद्वारे त्यांना प्रात्यक्षिकाद्वारे प्रत्यक्ष ज्ञान मिळेल.
- अपघातानंतर लगेचच केल्या जाणाऱ्या उपचारांना प्रथोमपचाराने बरीच मदत मिळेल.
- कवायत ड्रिल प्रॅक्टिस, डिफेन्स बद्दल परिपूर्ण माहिती आपणास या प्रशिक्षणाद्वारे व अभ्यासक्रमाद्वारे मिळेल.

२.३ शिक्षणक्रमाची संरचना

(सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम – C132)

सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रमातील अभ्यासक्रमाची मांडणी पुढीलप्रमाणे करण्यात आली आहे.

सांकेतांक	अभ्यासक्रम	श्रेयांक
CIS 010	सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम – पाठ्यपुस्तिका	3
CSI 011	सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम – कार्यपुस्तिका	3

२.४ अध्ययनपद्धती

ज्या विद्यार्थ्यांना दररोज महाविद्यालयात जाऊन शिक्षण घेता येत नाही; तसेच अध्ययन करण्यासाठी पूर्ण वेळ देता येत नाही, अशा विद्यार्थ्यांसाठी मुक्त विद्यापीठाणे स्वतंत्रपणे अध्ययन पद्धती विकसित केली आहे. त्यात पुढील घटकांचा समावेश आहे

१. स्वयं- अध्ययनाधिष्ठित इ. पुस्तके.
२. तज्ञ प्राध्यापकांचे संपर्कसत्रात मार्गदर्शन
३. अध्ययन कालांतर्गत मूल्यमापनाची सोय
४. आवश्यक तेथे प्रात्यक्षिकांची संधी
५. आभासी वर्गाची (Virtual Class Room) वेब रेडिओ 'यशवाणी उपलब्धता'
६. दृक श्राव्य केंद्र

या अध्ययन पद्धतीत विद्यार्थ्यांना केवळ अभ्यासक्रमाचा तपशील न देता, त्यावरील अध्ययन पुस्तकांचा संच E-Book स्वरूपात देण्यात येतो. प्रवेश शुल्कातच ही अध्ययन पुस्तके देण्यात येतात व ती विद्यार्थ्यांला स्वतःकडे कायम ठेवता येतात. ही स्वयं- अध्ययन E-Book पुस्तके अन्य पाठ्यपुस्तकांपेक्षा निराळ्या पद्धतीने लिहिलेली असतात. हा पाठ्यपुस्तकात एका वाचनात समजावून घेता येईल अशा प्रकारे विषयांची छोट्या छोट्या घटकांत विभागणी केलेली असते. उदारणार्थ, उदाहरणे, आलेख, चित्रे, इत्यादींच्या सहाय्याने विषयांची मांडणी सुबोधपणे करण्यात येते. ह्या पुस्तकांची छपाई विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुलभपणे व्हावे या दृष्टीने करण्यात आलेली असते. जर त्याला काही प्रश्न सोडविता आले नाही, तर त्याने पुन्हा तो भाग पुन्हा वाचून उत्तरे मिळवावयाची असतात. एवढे करूनही काही प्रश्नांची उत्तरे मिळू शकले नाहीत तर ते प्रश्न नोंदवून ठेवावेत व अभ्यासकेंद्रावरील संपर्क सत्रात मार्गदर्शक प्राध्यापकांशी (संमंत्रक-Counsellor) चर्चा करून त्याची उत्तरे मिळविता येतात. विद्यार्थ्यांला आपल्या सोयीच्या ठिकाणचे अभ्यासकेंद्र निवडता येते. या अभ्यासकेंद्रावर प्रत्येक अभ्यासक्रमासाठी सामान्यतः सुटीच्या दिवशी वा कार्यालयीन वेळेनंतर संपर्कसत्रे घेण्यात येतात त्या त्या विषयातील तज्ञ मार्गदर्शक ह्या संपर्कसत्रात विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतात. मात्र हे मार्गदर्शन केवळ व्याख्यानांच्या स्वरूपाचे असत नाही. मार्गदर्शकाकडून विद्यार्थ्यांच्या प्रश्नांची / शंकांची उत्तरे मिळवणे, कठीण विषयावर चर्चा- परिसंवाद घडवून आणणे, अंतर्गत मुल्यामानाच्या माध्यमातून आपल्या प्रगतीविषयी विद्यार्थ्यांला माहिती घेता येते. म्हणून संपर्कसत्रांना विद्यार्थ्यांनी उपस्थित राहावे.

विद्यार्थ्यांने वरील सर्व अध्ययन सुविधांचा जास्तीतजास्त उपयोग करून घेऊन स्वतः ची अभ्यास पद्धती तयार करावी. आपल्याला मिळणारा वेळ लक्षात घेऊन मिळणाऱ्या वेळेचा नियोजनपूर्वक उपयोग करावा. केवळ पाठांतराद्वारे केलेला अभ्यास हा खरा अभ्यास नसून विषयांचे सुस्पष्ट आकलन होणे व त्याचा योग्य ठिकाणी उपयोग करता येणे हे चांगल्या अभ्यास पद्धतीचे मर्म आहे. त्यामुळे प्रात्यक्षिके व सराव यांवर भर देऊन विद्यार्थ्यांने अभ्यास करावा अशी अपेक्षा आहे. अभ्यासकेंद्रांच्या कौशल्यावर आधारित प्रात्यक्षिकांचे आयोजन केले जाते.

२.५ कालावधी

- हा शिक्षणक्रम ६ महिने कालावधीचा आहे. परंतु जास्तीतजास्त २ वर्षांत पूर्ण करता येईल. २ वर्षांनंतर नोंदणी संपुष्टात येईल. पुन्हा पूर्ण फी भरावी लागेल .

२.६ माध्यम

- सदर अभ्यासक्रम हा मराठी माध्यमामध्ये उपलब्ध राहिल.

२.७ श्रेयांक

सामान्यतः एका अभ्यासक्रमासाठी विद्यार्थ्यांला ३० ते ३५ घड्याळी तासांचा वेळ लागतो. मुक्त शिक्षणपद्धतीत या अध्ययनतासांचे मापन 'श्रेयांक' च्या परिमाणात केला जात. ३० ते ३५ अध्ययन तासांचा अभ्यास म्हणजे १ श्रेयांक. या अभ्यासात अध्ययन पुस्तकांचे वाचन, टिपणे काढणे, मनन-चिंतन करणे, प्रश्नोत्तरे लिहिणे, संपर्कसत्रातील मार्गदर्शन, इत्यादींचा समावेश आहे.

८ श्रेयांकांचा म्हणजेच २०० ते २२५ अध्ययन तासांचा एक अभ्यासक्रम असतो. सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमासाठी एकूण ६ श्रेयांकांचा अभ्यास पूर्ण करावा लागतो. ३ श्रेयांकाचा बौद्धिक व ३ श्रेयांकाचा प्रात्यक्षिक पूर्ण करावा लागतो.

३. सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम (C132)

३.१ अभ्यासक्रम

पाठ्यपुस्तिका

घटक - १	सुरक्षा यंत्रणेतील तत्त्वे, कर्तव्य, कार्य व कार्यप्रणाली
घटक - २	साधन सामग्री/मटेरिअल सुरक्षा
घटक - ३	आग प्रतिबंधक उपाययोजना
घटक - ४	सुरक्षा व्यवस्थेतील आधुनिक उपकरणांचा उपयोग

कार्यपुस्तिका

प्रात्यक्षिक - १	सुरक्षा रक्षक (सेक्युरिटी गार्ड) भरती - प्रशिक्षण
प्रात्यक्षिक - २	सुरक्षा कर्मचाऱ्यांचे व्यक्तिमत्व प्रभावी होण्यासाठी आत्मसात करावयाचे गुण
प्रात्यक्षिक - ३	प्रवेशद्वार सुरक्षा
प्रात्यक्षिक - ४	रिपोर्ट लिहिणे
प्रात्यक्षिक - ५	प्रथमपचार - मर्यादा

३.२ प्रवेश पात्रता

- १० वी उत्तीर्ण किंवा मुक्त विद्यापीठाची पूर्व परीक्षा उत्तीर्ण
- वयाची १८ वर्षे पूर्ण

३.३ शिक्षणक्रम शुल्क

विद्यापीठ शुल्क : रु. ९००/- (ऑनलाईन)
अभ्यासकेंद्र शुल्क : रु. ६००/- (अभ्यासकेंद्रावर भरावे)
एकूण शिक्षणक्रम शुल्क : रु. १५००/-

सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम शुल्क विवरण तक्ता

अ. क्र.	शुल्काचे शीर्षक	शुल्क
(A)	मुक्त विद्यापीठ हिस्सा	९००
१	शिक्षणक्रम नोंदणी शुल्क	१००
२	शैक्षणिक शुल्क	४००
३	परीक्षा/ मूल्यमापन व प्रमाणपत्र	३००
४	केंद्र विकसन व परिरक्षण	१००
(B)	अभ्यासकेंद्राचा हिस्सा	६००
१	अभ्यासकेंद्र प्रमुख	१००
२	संयोजक	१००
३	मार्गदर्शक प्राध्यापक	२५०
४	सहाय्यक	७५
५	शिपाई	५०
६	अभ्यासकेंद्रासाठी जागा वर्ग खोल्या, संगणक, इंटरनेट, किरकोळ खरेदी, स्टडी सेंटर, किरकोळ खर्च, आदर, आतिथ्य	२५
	एकूण शुल्क रु.	१५००

३.४ पुनर्नोंदणी

४.१ सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम ६ महिने कालावधी आहे. परंतु सदर शिक्षणक्रम जास्तीत जास्त २ वर्षात पूर्ण करता येईल.

४.२ शुल्क

$$= ९०० + १५० \text{ रु. प्रत्येक विषय}$$

४.३ प्रक्रिया

- नोंदणीची मुदत संपल्यानंतर त्यासंबंधी विद्यापीठाकडे अर्ज करावा.
- पुनर्नोंदणी फी ९०० रु. प्रत्येक अभ्यासक्रमासाठी रु. १५०/- परीक्षा शुल्क भरावे लागते.

३.५ मूल्यमापन प्रक्रिया

संकेतांक	शिक्षणक्रम	श्रेयांक	परीक्षा	किमान	कमाल	बौद्धिक/ प्रात्यक्षिक	किमान	कमाल
CIS010	सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र	३	अंतिम परीक्षा	२०	५०	अंतिम परीक्षा	१७	५०
CIS011	शिक्षणक्रम	३	प्रात्यक्षिक	-	-	बहिस्थ	१७	५०

अंतर्गत आणि बहिस्थ दोन्ही परीक्षांसाठी एकत्रित ४०% गुण मिळविणे आवश्यक आहे. तसेच शिक्षणक्रम उत्तीर्ण होण्यासाठी अंतिम व प्रात्यक्षिक परीक्षेमध्ये स्वतंत्रपणे ४०% गुण मिळविणे आवश्यक आहे.

४. नोंदणी प्रक्रिया

- १) विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठाने निर्धारित केलेल्या ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेप्रमाणे नोंदणी प्रक्रिया पूर्ण करावी.
- २) ऑनलाईन नोंदणी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर मिळालेली पावती अभ्यासकेंद्रावर दाखवून आपला प्रवेश निश्चित करावी.
- ३) nondani@ycmou.digitaluniversity.ac
- ४) प्रवेशासाठी प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस प्रथम प्राधान्य देण्यात येईल.
- ५) विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया १ जुलै २०२१ पासून सुरु होईल.

५. संपर्कसत्र आराखडा

सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C-132)

संपर्कसत्र क्र.	दिनांक	वार	वेळ	संपर्कसत्र
1	10/10/2021	रविवार	11.00 ते 2.00	प्रथम संपर्क सत्राचे उद्घाटन आपल्या परिसरातील मान्यवरांच्या हस्ते, मान्यवरांच्या हस्ते अभ्यासकेंद्र फलकाचे उद्घाटन. मुक्त विद्यापीठ म्हणजे काय? याविषयी माहिती देणे. मुक्त शिक्षण पद्धत, पारंपारिक आणि मुक्त शिक्षणपद्धतीतील फरक, परीक्षा पद्धत, संपर्कासात्र म्हणजे काय? याविषयी माहिती देणे. आयोजक आणि विद्यार्थ्यांना संपर्कसत्र आराखड्याचे वितरण, ई बुक डाउनलोड करण्याबाबत मार्गदर्शन (एकापेक्षा अधिक शिक्षणक्रम असल्यास प्रथम संपर्कासत्र सगळ्यांसाठी समान असेल)
2	17/10/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	सुरक्षा तत्त्वे, सुरक्षा कर्तव्य, प्राकृतिक सुरक्षा प्रणाली सुरक्षा कार्य प्रणाली, व्यक्तीगत तपासणी, गस्त पद्धत
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	सुरक्षा रक्षक भरती प्रशिक्षणाचा अभ्यास करणे.
3	24/10/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	माल, साधन सामग्री, मटेरियल सुरक्षा, औद्योगिक अशांतता आणि सुरक्षा विभाग, जमाव व हिंसाचार, बँक कॅश सुरक्षा, अफरातफर व फसवणूक.
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	सुरक्षा कर्मचाऱ्यांचे व्यक्तीमत्व प्रभावी होण्यासाठी आत्मसात करावयाचे गुणांचा अभ्यास करणे.
4	31/10/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	आगीचे स्वरूप, आगीची व्याख्या आणि विस्तार, आगीचे प्रकार व वर्गीकरण, आग प्रतिबंधक सूचना, आगीची पूर्वसूचना देणारी यंत्रणा व कायम स्वरूपाची उपकरणे, आगीची उपकरणे कोठे व कशी ठेवावीत.
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	प्रवेश द्वारावरील सुरक्षा व्यवस्था अभ्यासणे
5	14/11/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	सुरक्षा व्यवस्थेतील इलेक्ट्रॉनिक उपकरणे, धोक्याची सूचना देणारे आधुनिक उपकरण (Intruder Alarm), क्लोज्ड सर्किट टी.व्ही. (C.C.T.V) – आधुनिक उपकरण, ॲक्सेस कंट्रोल (Access Control) – आधुनिक उपकरण, सिव्युअर चेस्ट – आधुनिक उपकरण, ॲटोमॅटिक शेडर – आधुनिक उपकरण, व्हायब्रेशन डिटेक्टर – आधुनिक उपकरण, बायोमेट्रिक डिव्हाईस – आधुनिक उपकरण

			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	सापडलेल्या/हरविलेल्या वस्तुसंबंधी अहवाल तयार करणे.
6	28/11/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	व्यक्तीमत्त प्रभाव, सुसंवाद, सुरक्षा विभाग आणि शिस्तीचे महत्त्व, सुरक्षा व्यवस्थापन, सुरक्षा कर्मचाऱ्यांसाठी आचारसंहिता.
			12.30 ते 2.00 (प्रात्यक्षिक)	प्रथमोपचार- मर्यादा आणि नियमांचा अभ्यास करणे.
7	12/12/2021	रविवार	11.00 ते 12.30 (बौद्धिक)	आरोग्य शिक्षणाचा उद्देश, रुधिराभिसरण व दमदारपणा, स्नायूंची ताकद व दमदारपणा, सूर्यनमस्कार व योगाभ्यास.
8	19/12/2021	रविवार	11.00 ते 12.30	अंतर्गत चाचणी परीक्षा बौद्धिक २० गुण

६. अभ्यासकेंद्रे

Certificate Programme in Security Security Guard (C132)

Sl. No.	Name of Study Centre	Study Centre Code	Detailed address of Study Centre	Name of the Coordinator of Study Centre	Email ID of the Coordinator of Study Centre	Mobile number of the Coordinator of Study Centre
1.	Netaji Subhashchandra Bose College of Agriculture, Markhel	85198	A/P- Markhel, Nanded-Bidar Road, 431718	Mr. Ajinath Waghmode	nsbagrimarkhel@gmail.com ajinath63@gmail.com	9665116571 8767930174
2.	Sant Gadgebaba Jr College Sonkhed Tq Loha Dist Nanded	85142	At Post Sonkhed Tq Loha Dist Nanded, Tq Loha Dist Nanded, At Post Sonkhed	Mr. S. B. Dhatrak	morevijay5555@gmail.com	8237238158
3.	Smt Savitribai Khadtare Arts & Science Junior Collage Pakani	65159	At Post Pakani Tal North Solapur Dist Solapur, Hpcl Depo Road Pakani, 413255	Mr. Atul S. Chavan	atulchavan30@gmail.com	8805974990
4.	College Of Management, Khamgaon	1392A	Behind St. Anns School, Shelgaon (U), Shegaon Road, Khamgaon, 444303	Mr. S. P. Jadhav	ycmouse1392a@gmail.com	9960965566
5.	Shri Shivaji Vidya Prasarak Sanstha's Bhausahab N.S. Patil Arts And M.F.M.A. Commerce College, Dhule	5277A	A/P. Tal. Deopur Dhule, 424001	Mr. Devidas Lohalekar	nashik5277a@gmail.com	9325985849
6.	Adv.M.N.Deshmukh Arts, Science And Commerce College, Rajur, Tal-Akole,Dist-A.Nagar	51214	Adv.M.N.Deshmukh Arts, Science And Commerce College, Rajur ,Tal-Akole,Dist-A.Nagar, 422604	Mr. N. R. Lahamage	mndcollegerajur@gmail.com	9322323343
7.	Sharda S & S Sanstha Vidyadhan Mahavidyalay Valwadi, Dhule (5299a)	5299A	Near Stadium, Air Port Road, Valwadi, Dhule,	Mr. P. F. Patil	shardasanstha@gmail.com hkpatil712@gmail.com	9421293577
8.	Vasantrao Naik Mahavidyalaya	2105A	Jalna Road, Cidco Aurangabad, 431001	Mr. Anil Jamkar	ycmouse2105a@gmail.com	9421687462
9.	Maharana Bahudeshiy Vikas Mandal Barshi.Sanchilit Y C M Mahavidyalaya Yadshi.	2668A	Yadshi, Latur Barshi Road, Yadshi 413508	Mr. Sunil Bansode	mbvmbarsshi2017@gmail.com	9529073131 9404900751
10.	Swami Ramanand Teerth Adhyapak Mahavidyalaya Kandhar	8572A	At Balantwadi Post Ghodaj Tq Kandhar, Dist Nanded, 431714	Mr.		
11.	Late Bharatsinh Thakur Kala Vanijya Va Vidnyan Mahavidyalay, Jawala Ta. Arni Dist. Yavatmal	14117	At. Jawala Po. Jawala Ta. Arni Dist. Yavatmal, Khandala Road, 445105	Prof. A. B. Thakur	anantsinhthakur@gmail.com	9975379166
12.	Arts Commers & Science College	71219	Asurle Porle, Tal - Panhala Dist-Kolhapur, 416229	Mr. Sarjerao Patil	acscollege70@gmail.com	9545191944
13.	Kai. Bhagubai Pingle Arts & Commerce Night College, Chakan	62549	A/P Chakan, 94/1B, Near Chakreshwar Temple	Mr.		
14.	Shri Tulshiramji Jadhao Arts & Science College Washim	1520A	Sonkhas Road, Lakhala Washim, 444505	Mr. S. S. Ingale	ycmouse1520a@gmail.com	9423475203

15.	Ssvps Acs College Shindkheda	5297A	Station Road, Near Bijasani Mangal Karyalay, Shindkheda	Mr. G. B. Borase	ycmssvps@gmail.com	7507243593
16.	Godavari Shikshan Mandal G.D Sawant Arts, Commerce & BCS College NASIK-10	54427	Dattatry Valse Patil Vidyanagari, Pathardi Road, Pathardi, Nasik., 422010	Mr.		
17.	Panchganga Shikshan Prasarak Mandal, Shri S.K. Patil Shikshanshastra Mahavidyalaya, Prayag Chikhali	71285	A/P. Prayag Chikhali, Main Road, Shri. S K . Patil Bed College Building, 416229	Dr. Smt. Bhosale Sarita Jalindar	skpatil_04015@yahoo.com	9421575757
18.	Shikshan Mandal Karad's Mahila Mahavidyalaya Karad	6466A	Shikshan Mandal Karad's Mahila Mahavidyalaya Karad	Mr. Anhijit Patil	rcpycmou6466@gmail.com patilabhijit6986@gmail.com	9730821404
19.	Yash Vocational Training Center Jafrabad	2393A	At.Po.Jafrabad, Ta.Jafrabad Dist.Jalna Maharashtra, 431206	Mrs. Dipali Joshi	hanumanjoshi13@gmail.com	8888746982
20.	Shri Datt Shishan Prasarak Mandal Hotala Tq Nagaion Dist Nanded	85150	AT Post Naigaon Dist Nanded, D B Patil Campous Naigaon Tq Naigaon Dist Nanded, 431709	Mr. L. V. Talve	sharadingale30@gmail.com	7387118777
21.	Late Digambarrao Bidnu Smark Samiti Bhokar Dist. Nanded	8576A	Tamsa Road Bhokar Tq. Bhokar Dist. Nanded, Tamsa Road Bhokar, Bhokar-431801	Dr. Panjab Chavan	db.college@rediffmail.com	9405384251
22.	Manikchand Dhariwal Institute - 6321a	6321A	Shirur, (Ghodnadi), Tal- Shirur, Dist- Pune, 412210	Mr. Chandrakant S. Dhapte	rcpycmou6321a@gmail.com csdhapte1@gmail.com	9822749899
23.	Maharashtra Vidyarthi Shayyak Mandal(62333) Pune	62333	484, Sadashiv Peth, Tilak Road, Opposite New School ,PUNE 411030	Mr.		
24.	Shiv Chhatrapati Vocational Training Centre	53235	Deshmukh Nagar, Dhekusim Road, Amalner	Mr. Prathamesh M. Sonar	scvtc100419@gmail.com	8668451810
25.	Jijamata Education Society	5204A	Shikshak Colony,, Waghoda Road, Nandurbar., 425412	Dr. Satish Deore	jessycmou@gmail.com satishvdeore@gmail.com	9422235957
26.	Arhant Education Society Chandwad	54473	Jadhav Shixanik Sankul, Manmad Road Chandwad Tal. Chandwad Dist. Nashik, 423101	Mr.		
27.	Boss Security And Services	54474	3rd Floor Ravi Chember, Sharanpur Road Canada Corner Nashik, 422002	Mr. M. P. Singh	chairman.bossindia@gmail.com	9890368043
28.	Mata Ratneshwari Sevabhavi Shikshan Santha Zari's Shri Guru Govindsinghji Mahavidyalay	85222	AT Zari, Post-Vishnupuri, 431606	Mr. Dhammapal Kamble	mrssnanded@gmail.com	9527084777

७. विभागीय केंद्रे

१. अमरावती

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
अमरावती विभागीय केंद्र
व्ही.एम.व्ही. रोड वलगाव,
अमरावती - 444 604
दूरध्वनी क्रमांक 0721-2531444

२. औरंगाबाद

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
औरंगाबाद विभागीय केंद्र
सर्व्हे क्र. 41, नंदनवन कॉलनी, छावणी,
औरंगाबाद - 431 002
दूरध्वनी क्रमांक 0240-2335798 / 2356826

३. मुंबई

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
मुंबई विभागीय केंद्र
जगनाथ शंकरशेठ नगरपालिका शाळा,
दुसरा मजला, फ्रेयर ब्रिज (दक्षिण), नाना चौक,
ग्रँट रोड (पश्चिम), मुंबई - 400 007
दूरध्वनी क्रमांक 022-23874186 / 23813256

४. नागपूर

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
नागपूर विभागीय केंद्र
सुभेदार हॉल, विद्यापीठ क्रीडा क्षेत्र, लॉ कॉलेज
कॅम्पस, अमरावती रोड, रविनगर चौक,
नागपूर - 440 001
दूरध्वनी क्रमांक 0712-2553724 / 25

५. नाशिक

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
नाशिक विभागीय केंद्र
जुनी निगम इमारत, दुसरा मजला, नवीन पंडित
कॉलनी, शरणपुर रोड, नाशिक- 422 002
दूरध्वनी क्रमांक 0253-2317063

६. पुणे

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
पुणे विभागीय केंद्र
शाहीर अण्णाभाऊ साठे शाळागृह,
महानगरपालिका शाळा क्रमांक 5 (मुलांचे
वसतिगृह), 654, सदाशिव पेठ, कुमठेकर मार्ग,
पुणे - 411 030
दूरध्वनी क्रमांक 020-24491107

७. कोल्हापूर

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
कोल्हापूर विभागीय केंद्र
शिवाजी युनिव्हर्सिटी कॅम्पस, पोस्ट ऑफिस
जवळ, विद्यानगर, कोल्हापूर - 416 004
दूरध्वनी क्रमांक 0231-2607022

८. नांदेड

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे
नांदेड विभागीय केंद्र
श्रीमती. इंदिरा गांधी प्राध्यापक महाविद्यालय,
लातूर फाटा, वासरणी रोड, नांदेड- 431 603
दूरध्वनी क्रमांक 02462-259940 / 50

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
ज्ञानगंगोत्री, गोवर्धन, गंगापूर धरणाजवळ,
नाशिक - ४२२२२२, दूरध्वनी : (०२५३) २२३०३३५
ई-मेल - ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac
Website- <http://ycmou.digitaluniversity.ac>

प्रा. प्रकाश अतकरे, प्रमुख, शैक्षणिक व्यवस्थापन
सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र (CCSI)
Mo. No: 9422247286
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्री. कैलास मोरे, सहयोगी सल्लागार (CCSI)
ग्रामरोजगार सेवक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C133)
शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148)
Mo. No: 9021422479
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्रीमती. माधुरी खर्जुल, शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C132)
सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C134)
Mo. No: 8668279088
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्री. आकाश लाथड, शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148)
Mo. No: 8446805391
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

श्री. राहुल नवले, शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
मधुमक्षिकापालन कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C149)
Mo. No: 8999980785
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

नोंदणीबाबत संपर्कासाठी

सहायक कुलसचिव
नोंदणी कक्ष य.च.म मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
Phone: (0253) 2230580

Email: nondani@ycmou.digitaluniversity.ac

परीक्षेसाठी अभ्यासकेंद्राची यादी विद्यापीठाच्या Website वर उपलब्ध करून देण्यात येईल.

परीक्षेबाबत संपर्कासाठी

सहाय्यक कुलसचिव परीक्षा कक्ष-२
परीक्षा विभाग य.च.म. मुक्त विद्यापीठ
Phone: (0253) 2230058, 9403774548

Email: borse_kb@ycmou.digitaluniversity.ac